

ผลการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลหะดีษโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The Results of Learning Management of al-Hadith by Using Learning Together Technique Effective the Learning Achievement for Primary School Students Year 6

อับดุลมนัน มะดอโรแม¹

Abdulmannan Madoromae¹

(Received: April 28, 2022; Revised: June 08, 2022; Accepted: June 28, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบ LT (learning together) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $E_1/E_2 = 80/80$ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอัลหะดีษของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เทคนิค LT (learning together) 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (learning together) กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบุญ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค LT (learning together) 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค LT (learning together) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ (t-test dependent) ผลการวิจัย พบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT (learning together) ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80 คือประสิทธิภาพ $E_1 = 82.08 / E_2 = 81.02$ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระวิชาอัลหะดีษก่อนและหลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT (learning together) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT (learning together) อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ผลการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1 สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

1 Department of Teaching Islamic Education, Faculty of Education, Yala Rajabhat University (Corresponding author / Email : mannan.nang@gmail.com)

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to develop and find the effectiveness of collaborative learning management plan based on learning together (LT) with $E1/E2 = 80/80$ criterion. 2) to compare the students learning achievement scores of Al Hadith subject before and after learning with the LT technique. 3) to assess learners' satisfaction toward the LT technique. The target group was selected from Primary 6 students of Banpu Yu School who studied in semester 2 of the academic year 2020, 22 students. The research tools were 1) a collaborative learning management plan with LT technique, 2) students learning achievement test 3) students satisfaction questionnaire after learning with LT technique. The analysis by percentage, mean, standard deviation, and t-test dependent statistic. The results showed that 1) the learning activity plans with the LT technique was effective according to the criteria $E1/E2 = 80/80$, the efficiency was $E1 = 82.08 / E2 = 81.02$, 2) the learning achievement of Al Hadith subjects before and after learning with the LT technique was statistically significant difference at the 0.01 level, and 3) the students satisfaction toward the LT technique was at a high level.

Keywords: *collaborative learning, learning together technique, learning management*

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานของสังคมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้และความสามารถที่ตอบสนองได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนมนุษย์ให้มีการพัฒนาความคิด ความสามารถ วิเคราะห์ปัญหา ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ถือเป็นการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขในสังคม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมตลอดจนเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ปัจจุบันการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยเป็นความพยายามปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของคนไทยไปสู่คุณภาพที่พึงประสงค์ของสังคมโลก ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุความหมายของการศึกษาว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

อิสลามเป็นวิถีชีวิต หรือระบบการดำเนินชีวิตที่มุสลิมทุกคนจะต้องเรียนรู้และปฏิบัติเพื่อการดำรงชีวิตประจำวันในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลามหรืออิสลามศึกษาหรือศาสตร์ต่างๆ เพื่อการดำรงชีพอยู่ในโลกนี้อย่างสันติสุข ถือเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่จะต้องศึกษา

และปฏิบัติตั้งแต่อยู่ในเปลจนถึงหลุมฝังศพ โดยไม่ต้องพะวงถึงปัจจัย ระยะเวลา อุปสรรค และสถานที่ ถึงแม้จะไกลหรือยากเพียงใดก็ต้องชวนขวายมาให้ได้ เพราะสรรพสิ่งที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงสร้างไว้ทั้งปวงนั้น ล้วนเป็นขุมพลังแห่งความรู้ที่มากมายมหาศาล ซึ่งประชาชาติทั้งมวลต้องแสวงหา ดังนั้น การเรียนรู้ศาสตร์ต่างๆ ที่อัลลอฮ์ ﷻ กำหนดไว้จึงถือเป็นภารกิจของปัจเจกบุคคลที่จะหลีกเลี่ยงไม่ได้ อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านกาย วาจา และใจของผู้ศรัทธาให้ดำรงอยู่ในฐานะบ่าวที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ อย่างมั่นคง ปฏิบัติและมีคุณธรรม จริยธรรม ที่ก่อให้เกิดความสุขแก่ตนเองและส่วนรวมตามที่ศาสนากำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

วิชาอัลหะดีษเป็นวิชาหนึ่งที่เน้นการท่องจำเป็นประการสำคัญ ประกอบกับการมีคำศัพท์ที่เป็นภาษาอาหรับมากมายที่ไม่คุ้นเคย จึงเป็นการยากที่นักเรียนจะจดจำเนื้อหาที่เป็นศัพท์ภาษาอาหรับ และที่สำคัญในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ครูผู้สอนยังประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดเทคนิคการสอนใหม่ๆ และการใช้สื่ออุปกรณ์ มักจะสอนแบบบรรยายไม่มีสื่อการสอนทำให้นักเรียนเบื่อไม่สนใจเรียนวิชาอัลหะดีษ ซึ่งการจัดกิจกรรมในรายวิชาดังกล่าวจะเกิดผลดีนั้นผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจหรือวัยของผู้เรียน การนำสื่อต่างๆ มาใช้ประกอบการสอนถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนยิ่งขึ้น (อาหมัด มุดอ, 2558)

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาอัลหะดีษในปัจจุบันของโรงเรียนบ้านบุญพบ พบว่า การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลหะดีษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสอบระดับชาติ (I-NET) ปีการศึกษา 2562 นักเรียนได้คะแนน ร้อยละ 31.48 (พยมรัตน์ ภาโคทหม, 2550) การที่นักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนวิชาอัลหะดีษ อาจมีสาเหตุมาจากหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นกับตัวนักเรียนเองหรือครูผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งไม่สนองความต้องการต่อผู้เรียน อีกทั้งผู้เรียนก็มีหลากหลายในด้านความพร้อมสติปัญญาแตกต่างกัน ครูมีบทบาทในการให้ความรู้เพียงผู้เดียว ทำให้นักเรียนไม่สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด พันธณีย์ วิหคโต (2538) ได้เสนอแนวทางแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมและการจัดกิจกรรมที่สอนนักเรียนเป็นกลุ่ม แทนการจัดการเรียนการสอนรายบุคคลจะมีผลทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ นักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม (critical ability and coping skills) ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการเขียนของนักเรียนดีขึ้นครูจึงควรจัดสื่อ สิ่งแวดล้อม บรรยากาศ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนมาจัดระบบเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานแบบร่วมมือ ซึ่งเป็นการถ่ายโอนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และรับผิดชอบในการทำงานของตน ดังนั้น การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวคิดข้างต้น สามารถทำได้โดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือที่เน้นการจัดกิจกรรมตามแนวคิดและหลักการพื้นฐาน คือการสร้างความรู้ที่พึ่งพาอาศัยกันในทางบวก การมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนระหว่างกัน นักเรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกัน การแบ่งปันทรัพยากร การกล่าวชมเชยกลุ่มตามความสามารถเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำงาน ซึ่งการเรียนโดยร่วมมือกันเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เกิดจากการผสมผสานระหว่าง ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมและทักษะด้านเนื้อหาวิชาการต่างๆ เป็นการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยจัดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียน

และทำงานด้วยกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-4 คน แต่ละคนต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน คนที่เรียนเก่งช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองเท่านั้น แต่ต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนในกลุ่มจะช่วยให้กันเรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ใหม่และการยอมรับซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขควบคู่กับการพัฒนาความดีงามและความรู้ความสามารถ เพื่อบรรลุสู่ความเป็นโรงเรียนในฝัน (บุษบา โชคช่วยชู, 2537)

จากเหตุผลและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (collaborative learning) ของ Johnson และ Johnson (1975) โดยใช้เทคนิค LT (learning together) มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอัลหะดีษ อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการฝึกทำงานร่วมกันและเป็นกระบวนการสร้างความมีวินัยให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบุญ สันสนุนให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้อัลหะดีษให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

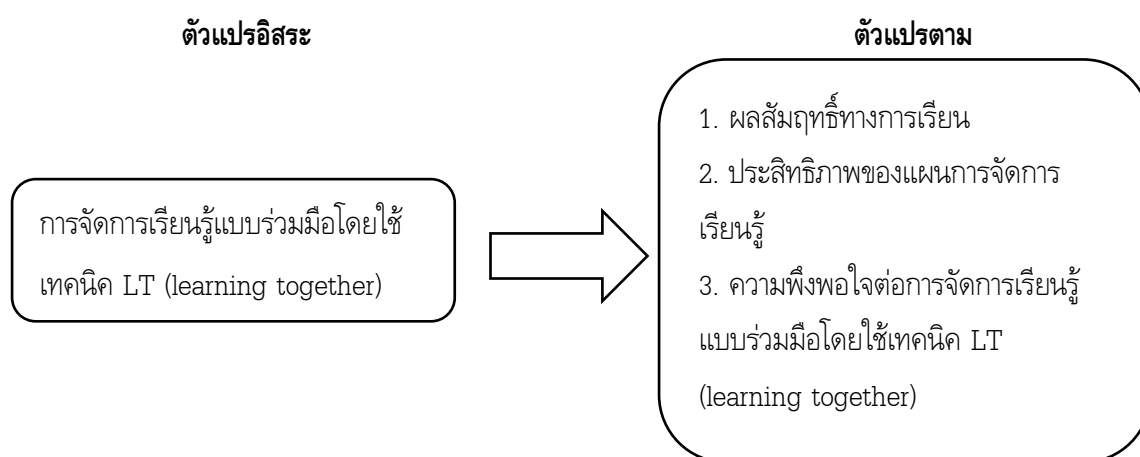
1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบ LT (learning together) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $E_1/E_2 = 80/80$
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอัลหะดีษของนักเรียน ระหว่างก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค LT (learning together)
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (learning together)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลหะดีษได้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ครูในการเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะกระบวนการทำงาน และกระบวนการกลุ่มของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดการเรียนรู้ เรื่องเพื่อนบ้านและการบริจาค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (learning together) มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปูลู ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค LT (learning together) รายวิชาอัลหะดีษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปูลู จำนวน 8 แผนฯ ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 16 ชั่วโมง

2.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียน จำนวน 8 ฉบับ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยนำข้อมูลจากการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายเป็นรายข้อ โดยกำหนดค่าความยากง่าย 0.20-0.80 ปรากฏว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.33 - 0.80 กำหนดค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-1.00 ปรากฏว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ค่าอำนาจจำแนก 0.20 - 0.53 และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ปรากฏว่าแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ค่าความเชื่อมั่น 0.93

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค LT (learning together) จำนวน 20 ข้อ

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามที่ต้องการแล้ว ได้นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปูลู ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 22 คน โดยใช้เวลาในการทดลอง 16 ชั่วโมง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1. ทำการทดสอบนักเรียนกลุ่มเป้าหมายก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เพื่อนบ้าน การบริจาค และค่าของเงิน จำนวน 40 ข้อ

3.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค LT (learning together) เรื่อง เพื่อนบ้าน การบริจาค และค่าของคน จำนวน 8 แผน ๆ ละ 50 นาที ตามลำดับ

3.3 ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง เพื่อนบ้าน การบริจาค และค่าของคน จำนวน 40 ข้อ

3.4 สำนวความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค LT (learning together) ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 20 ข้อ

3.5 ตรวจนับคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินกระบวนการกลุ่ม และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน เพื่อนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ ด้วยวิธีทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐานและสรุปผลการวิจัย

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิจัยดังนี้

4.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลหะดีษเรื่อง เพื่อนบ้าน การบริจาค และค่าของคน โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (learning together) ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอัลหะดีษ ระหว่างก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค LT (learning together) โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระจากกัน (Dependent t-test)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (learning together) โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ สรุปตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลหะดีษ เรื่องเพื่อนบ้าน การบริจาค และค่าของคน โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT (learning together) มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน $E_1 / E_2 = 80/80$ คือมีประสิทธิภาพโดยรวม $E_1 = 82.08 / E_2 = 81.02$ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง เพื่อนบ้าน การบริจาค และค่าของคน สาระวิชาอัลหะดีษ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปุย โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT (learning together) ตามเกณฑ์มาตรฐาน $E_1/E_2 = 80/80$

คนที่	คะแนน		คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน								คะแนน	
	ก่อนเรียน	1	2	3	4	5	6	7	8	รวม	หลังเรียน	
	40	30	30	30	30	30	30	30	30	240	40	
1	11	24	24	22	25	26	27	25	24	197	28	
2	26	25	26	27	25	27	24	27	27	208	34	
3	13	24	23	22	24	26	25	24	26	194	32	
4	15	23	22	23	25	23	24	22	24	186	33	
5	13	21	20	24	25	20	21	21	23	175	31	
6	12	20	20	19	22	19	22	18	21	161	29	
7	27	23	23	22	22	20	21	21	23	175	35	
8	14	24	24	25	22	23	24	22	27	191	31	
9	29	29	28	27	29	29	29	27	29	227	38	
10	26	21	23	20	22	20	23	22	24	175	32	
11	28	28	28	29	28	29	30	29	30	231	38	
12	27	27	28	27	29	26	26	29	28	220	31	
13	28	29	28	27	28	28	29	29	30	228	37	
14	13	19	20	22	24	23	21	20	22	171	27	
15	27	28	29	27	29	28	29	30	30	230	37	
16	13	22	25	24	23	24	22	19	23	182	30	
17	28	29	28	29	29	28	28	30	30	231	37	
18	10	24	25	26	24	24	26	25	25	199	29	
19	25	23	26	22	23	24	26	25	26	195	31	
20	26	27	27	28	30	29	29	28	29	227	36	
21	11	21	23	21	22	23	20	19	22	171	29	
22	15	19	18	20	22	19	20	22	20	160	28	
รวม	437	530	538	533	552	538	546	534	563	4334	713	
ร้อยละ	49.66	80.30	81.52	80.76	83.64	81.52	82.73	80.91	85.30	82.08	81.02	
เฉลี่ย	19.86	24.09	24.45	24.23	25.09	24.45	24.82	24.27	25.59	197.00	32.40	
S.D.	7.26	3.20	3.10	3.02	2.79	3.31	3.21	3.80	3.14	24.00	3.47	

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอัลหะดีษก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT (learning together) พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เพื่อนบ้าน การบริจาค และค่าของ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 32.41 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.47 และคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 19.86 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.26 ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอัลหะดีษก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT (learning together)

การจัดการเรียนรู้	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	22	40	19.86	7.26	11.92
หลังเรียน	22	40	32.41	3.47	

**P < 0.01

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT (learning together) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก คือ นักเรียนชอบในเนื้อหาสาระที่เรียน ($\bar{X} = 4.86$) รองลงมาคือ กิจกรรมเน้นให้นักเรียนได้วิเคราะห์งาน วางแผนการทำงาน ปฏิบัติงานและประเมินผลงาน และนักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ($\bar{X} = 4.73$ และ $\bar{X} = 4.68$ ตามลำดับ) และประเด็นที่นักเรียนมีความพึงพอใจต่ำที่สุด คือ เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมไม่ยากจนเกินไป ($\bar{X} = 3.86$)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลหะดีษโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT (learning together) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค LT (learning together) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปุย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.08/81.02 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนจากแบบทดสอบย่อย คิดเป็นร้อยละ 82.08 และคะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.02 แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรอิสลามศึกษา 2551 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาอัลหะดีษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้ วิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ชั้นปี สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ ตลอดจนวิเคราะห์การวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบ (LT) เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน เพื่อหาคุณภาพของแผน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงตามคำแนะนำแล้วนำไปทดลองใช้ ก่อนที่จะนำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงตามข้อบกพร่องที่พบและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป (อารีนา หะยีเต๊ะ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิรา เคารยะสกุล และคณะ (2561) ทำการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบแอล.ที เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบแอล.ที สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบแอล.ที มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.83/92.22 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โอดา ยาคอ (2560) ที่ได้จัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค LT เพื่อพัฒนาทักษะการคิดและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน LT เรื่อง ปริมาณสัมพันธ์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 เนื่องจากได้ผ่านขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยการศึกษาเอกสาร หลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนได้ผ่านการประเมินคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ และมีการนำผลจากการทดลอง (Try out) ไปปรับปรุงก่อนการสอนจริงเพื่อให้มีความเหมาะสมและมีคุณภาพมากขึ้น

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาอัลหะดีษโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 19.82 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 32.41 ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT นั้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเล็กๆ กลุ่มละ 4 คน เป็นนักเรียนเก่ง ปานกลาง และเรียนอ่อน ที่มีความสามารถแตกต่างกัน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้เนื้อหาบทเรียนและให้นักเรียนช่วยกันศึกษาใบความรู้และทำใบงาน มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกภายในกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่มงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายร่วมกันประสบผลสำเร็จ ส่งงานขึ้นเดียวกัน และได้รับคำชมหรือรางวัลตามผลงานของกลุ่ม (นภาพร แปลงไธย, 2563) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภา เพ็ชรสังข์ (2559) ทำการวิจัยเรื่อง พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาการบัญชีห้างหุ้นส่วน เรื่องการรับหุ้นส่วนใหม่ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบร่วมมือรูปแบบการสอน LT ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีห้างหุ้นส่วนของนักเรียนโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบร่วมมือรูปแบบการสอน LT ผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.32 ผลการทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นเป็น 7.38 แสดงให้เห็นว่า กระบวนการเรียนการสอนแบบร่วมมือรูปแบบการสอน LT สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่องการรับหุ้นส่วนใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางค่าสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดชาติ วงศ์ (2553) ศึกษาผลการวิจัยเพื่อพัฒนาแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องเวลา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ LT ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนและการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 แปลความหมายได้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT อยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนได้รับทราบผลของการปฏิบัติกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จได้รับคะแนนเป็นแรงจูงใจต่อการเรียนการสอนให้เพิ่มสูงขึ้นในทันทีซึ่งนำไปสู่ความพึงพอใจ (โสรัจจ์ แสนคำ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริวรรณ เพียรการ (2560) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค LT เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัตนโกสินทร์-รังสิต ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.70) และสอดคล้องงานวิจัยของชินันท์ พุ่มบัณฑิต (2561) ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเทคนิคการสอนแบบร่วมมือ LT สำหรับการเรียนรู้การสนทนาวิชาการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางธุรกิจ ในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนวิชาการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางธุรกิจ กลุ่มเรียน 101 ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 42 คน แขนงวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบกลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน LT ในการศึกษาพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณในการทดสอบ โดยใช้เครื่องมือสถิติในการศึกษาเป็นรูปแบบของแบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และใช้การทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยด้วยสถิติ t-test กับประชากรกลุ่มเดียว ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจในเทคนิคการสอนแบบกลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน LT โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

สรุป

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $E_1 / E_2 = 80 / 80$ คือ $E_1 = 82.08 / E_2 = 81.02$
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาอัลหะดีษก่อนและหลังเรียนตามแผนการจัดการโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT เรื่อง เพื่อนบ้าน การบริจาค และค่าของคน อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค LT เพื่อให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นควรสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในเรื่องของความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค LT บรรลุเป้าหมาย เพราะนักเรียนเก่งจะอาสาทำให้เพื่อน เพื่อต้องการให้คะแนนกลุ่มอยู่ในระดับดี ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำตลอดเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

1.2 ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค LT ควรให้โอกาสแก่นักเรียนทุกคนเท่าๆ กัน ครูควรชี้แจงให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของตนเองและสมาชิกกลุ่มทุกคน เพราะไม่ว่านักเรียนเก่งหรืออ่อนในกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือหรือขาดเรียนจะทำให้กลุ่มได้คะแนนน้อย

1.3 กิจกรรมการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย นอกจากการใช้ใบความรู้และใบงานแล้ว อาจใช้เกมทายปัญหาหรือกิจกรรมอื่นๆ

2. ข้อเสนอแนะ ในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิควิธีการอื่น เช่น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ STAD การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ JIGSAW หรือการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ TGT

2.2 ควรมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค LT ไปใช้กับเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน ภาษาอาหรับ ภาษามลายู เป็นต้น

2.3 ควรนำกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค LT ไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายระดับชั้นอื่น

เอกสารอ้างอิง

- ชนินทร์ พุ่มบัณฑิต. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเทคนิคการสอนแบบร่วมมือ (Learning Together: LT) สำหรับการเรียนการสอนวิชาการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางธุรกิจ ในยุคไทยแลนด์ 4.0. (รายงานผลการวิจัย). คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- นภาพร แผลงไฉย. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องวงกลม โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค LT. การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บุษบา โชคช่วยชู. (2537). ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พยมรัตน์ ภาโคกทม. (2550). ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านและการเขียนสรุปความวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมมือกันเรียนรู้แบบ LT. มหาสารคาม: มหาสารคาม.

- พันธณี วิหคโต. (2538). การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ปัญหาและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- รุจิรา เคารยะสกุล. (2561). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบ แอล.ที เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม). การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริวรรณ เพียรการ. (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค Learning Together (LT) เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัตนโกสินทร์-รังสิต. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุดธาดา วงศรี. (2553). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องเวลาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือ (LT). การค้นคว้าอิสระสาขาวิชา คณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โสภา เพ็ชรสังข์. (2558). พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาการบัญชีทั้งห้าส่วน เรื่องการรับหุ้นส่วนใหม่ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบร่วมมือรูปแบบการสอน LT. (รายงานผลการวิจัย) วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่อำนวยการ.
- โสรัจจ์ แสนคำ. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค LT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง สารในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อารีนา หะยีเตะ. (2560). ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พยัญชนะและสระวิภาภาษามลายู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านน้ำดำ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อาหมัด มุดอ. (2558). การพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านจริยธรรม สารอะลหะดีษ โดยใช้หนังสือนิทานสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 4. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ไอลดา ยาคอ. (2560). การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค LT (Learning Together) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, 3(1): 31-42.
- Johnson, D., Johnson, R. (1975). Learning together and alone, cooperation, competition, and individualization. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.